

NIEUWSBRIEF

Maandelijkse uitgave, editie augustus 2022

Nieuws van de Stichting

- **ISSB-verslaggevingsstandaarden moeten uitgangspunt vormen voor ESRS**

Eumedion prijst EFRAG voor het uitstekende werk dat reeds is verzet ten behoeve van de ontwikkeling van de concepten van de European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Wel ziet Eumedion verdere mogelijkheden voor internationale harmonisatie van standaarden voor duurzaamheidsrapportage, met name ten aanzien van de door de International Sustainability Standards Board (ISSB) uit te vaardigen rapportagestandaarden voor duurzaamheid. Eumedion roept EFRAG op om deze ISSB-standaarden als baseline in de ESRS te integreren. Dit schrijft Eumedion in haar op 8 augustus jl. ingezonden reactie op de consultatie over de ontwerp-standaarden. In haar reactie wijst Eumedion ook op een aantal andere punten. Zo ziet zij bijvoorbeeld een risico in het feit dat duidelijke richtsnoeren voor het toepassen van de 'rebuttable presumption' ontbreken, waarmee ondernemingen de relevantie van verplichte rapportage-elementen kunnen weerleggen. Dit geldt ook voor het ontbreken van gespecificeerde methoden voor bijvoorbeeld rapportage omtrent de financiële effecten van impactfactoren. Dit hindert niet alleen de vergelijkbaarheid van informatie, maar ook de controle van deze informatie door de accountant of een andere controlerende partij. Tevens wijst Eumedion op het belang van verdere gelijkschakeling van de ESRS met andere wettelijke vereisten, met name de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) waarmee transparantieplichtingen voor institutionele beleggers zijn ingesteld. Het gehele Eumedion-commentaar kan worden gedownload via: <http://bit.ly/3Qmb60h>.

Activiteiten Commissies

- De **Onderzoekscommissie** belegde op 25 augustus jl. een extra vergadering om de binnengekomen offertes op het onderzoeksvoorstel naar de werking en effecten van 'say-on-pay'-wetgeving in verschillende landen te bespreken.

Komende activiteiten

- **6 september 2022, Vergadering Dagelijks bestuur.** Op de agenda staan o.a. de bespreking van de missie van Eumedion, de profielschets voor een nieuw bestuurslid en de inrichting van het proces om een nieuwe externe accountant te selecteren.
- **1 november 2022, vanaf 14.00 uur, hybride Eumedion-symposium te Utrecht.** Sprekers als Roger Dassen (CFO ASML), Harold van den Broek (CFO Heineken), Joanne Kellermann (voorzitter PFZW), Marcel Andringa (bestuurder PME pensioenfonds), Mathijs van Dijk (hoogleraar aan de Erasmus Universiteit Rotterdam) en Mijke Sinninghe Damsté (partner bij Loyens & Loeff) zullen, onder leiding van dagvoorzitter Daniëlle Melis (o.a. bestuurder bij STAP Algemeen Pensioenfonds en commissaris bij Triodos Bank en PGGM Vermogensbeheer) ingaan op het thema 'In dialoog blijven of weggaan?; dilemma's bij maatschappelijk verantwoord ondernemen en beleggen'. De toegang is gratis. Aanmelding voor fysieke deelname kan via: <http://bit.ly/3AtxaQ1>. Aanmelding voor online-deelname kan via: <http://bit.ly/3QQW1E1>.

Nieuws uit Den Haag

- **Kabinet wil NBA bevoegdheid geven om accountant aan een onderneming toe te wijzen**

De Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants (NBA) krijgt de bevoegdheid om een accountantskantoor aan te wijzen in de gevallen waarin een onderneming geen accountantskantoor bereid vindt de controle van de jaarrekening op zich te nemen. Dit staat in ontwerpvoorstel toekomst accountancysector dat het kabinet recentelijk voor advies naar de Raad van State heeft gestuurd. Het ontwerpvoorstel is op 9 augustus jl. openbaar gemaakt. Momenteel zijn er tien Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen die er ondanks, naar eigen zeggen, gerede inspanningen niet in zijn geslaagd een accountantskantoor te contracteren. Omdat zij hierdoor geen recente jaarrekening met een controleverklaring hebben gepubliceerd, zijn sommige van deze ondernemingen op het 'strafbankje' van Euronext Amsterdam geplaatst. Als deze ondernemingen in de toekomst voldoende gemotiveerd kunnen aantonen dat zij "redelijke en tijdige inspanningen" hebben geleverd om een accountantskantoor bereid te vinden de jaarrekeningcontrole te verrichten en zij geen onredelijke voorwaarden (bijvoorbeeld ten aanzien van de prijs) hebben gesteld, dan moet de NBA tot een aanwijzing komen. Het kabinet verduidelijkt in de toelichting wel dat tegelijkertijd de regel in stand blijft dat het uiteindelijk de aandeelhoudersvergadering (AVA) is die de opdracht tot controle verstrekt. Daarbij moet wel aan de AVA duidelijk worden gemaakt dat het voorgedragen accountantskantoor een aanwijzing van de NBA betreft en dat alternatieven dus niet voorhanden zijn. Het wetsvoorstel bevat verder de juridische grondslag voor de verplichting voor accountantskantoren om verschillende audit-kwaliteitsindicatoren openbaar te maken. Het wetsvoorstel beoogt ook de verantwoordelijkheid van accountantskantoren voor de individuele jaarrekeningcontrole te vergroten. Het wetsvoorstel verplicht een accountantskantoor namelijk om zijn kwaliteitsbeheersingssysteem zodanig in te richten dat het waarborgt dat

ernstige tekortkomingen in meerdere wettelijke controles worden voorkomen. Met deze bepaling kan de Autoriteit Financiële Markten (AFM) een accountantskantoor sneller beboeten voor ernstige tekortkomingen in individuele jaarrekeningcontroles. Het is nog niet bekend wanneer de Raad van State met zijn advies komt en wanneer het wetsvoorstel vervolgens naar de Tweede Kamer kan worden gestuurd.

Nieuws uit Brussel

- **Belanghebbenden willen wettelijke regulering van ESG-ratingbureaus**

Er bestaat onder gebruikers van ESG-ratings en onder ondernemingen die onderworpen zijn dergelijke ratings vrijwel consensus dat er moet worden "geïntervenieerd" in de markt voor ESG-ratings. Een overgrote meerderheid (meer dan 80%) van de belanghebbenden geeft aan te voelen voor wetgeving, terwijl de rest de ontwikkeling van een gedragscode of aanbevelingen voorstaat. Dit blijkt uit het op 4 augustus jl. door de Europese Commissie gepubliceerde feedbackstatement over de in het voorjaar gehouden consultatie over het functioneren van de ESG-ratingsmarkt (zie ook Nieuwsbrief van april 2022). Uit het feedbackstatement blijkt dat de overgrote meerderheid van respondenten (meer dan 84%) van mening is dat de ESG-ratingsmarkt momenteel niet goed functioneert. Zij hekelen vooral het gebrek aan transparantie over de gebruikte methodologie voor het afgeven van een bepaalde ESG-rating. Ook zetten zij vraagtekens bij de objectiviteit van de gehanteerde methodologieën. De overgrote meerderheid (meer dan 80%) van de partijen die aan de consultatie hebben meegedaan, denkt dat de markt niet vrij is van (potentieel) tegenstrijdige belangen. De respondenten tonen zich daarom vooral voorstander van de introductie van wet- of zelfregulering ten aanzien van deze onderwerpen. Daarnaast vindt 82% van de respondenten dat de ESG-ratingbureaus onder een vergunnings- of registratieplicht zouden moeten vallen. De Europese Commissie zal de resultaten van de consultatie betrekken bij haar besluitvormingsproces om al dan niet in te grijpen in de ESG-ratingsmarkt. Dit besluit wordt begin 2023 verwacht.

Ondernemingsnieuws

- **Veel externe aandeelhouders stemmen tegen beloningsverslag en -beleid van Prosus**

De over boekjaar 2021/2022 toegekende beloningspakketten voor de uitvoerende Prosus-bestuurders en het voorstel voor een aangepast beloningsbeleid voor het Prosus-bestuur hebben veel weerstand ontmoet van de 'onafhankelijke' aandeelhouders van de beursgenoteerde investeerder in technologiebedrijven. Tijdens de op 24 augustus jl. gehouden AVA stemde bijna 64% van het vertegenwoordigde aandelenkapitaal dat niet aan de meerderheidsaandeelhouder Naspers was gelieerd tegen het beloningsverslag en ruim 57% tegen het voorstel tot aanpassing van het beloningsbeleid. Omdat het Zuid-Afrikaanse mediaconglomeraat Naspers ruim 73% van de aandelen Prosus houdt en alle uitvoerende en niet-uitvoerende Prosus-bestuurders ook het (one-tier) bestuur van Naspers vormen, werden het beloningsverslag en het voorgestelde beloningsbeleid formeel met ruime meerderheden aangenomen. De 'onafhankelijke' Prosus-aandeelhouders namen vooral aanstoot aan de omvang van het 2021/2022-bezoldigingspakket voor de CEO (€ 13,5 miljoen), de invoering van de mogelijkheid om een "additionele" kortetermijnbonus van 5x het basissalaris aan de uitvoerende bestuurders toe te kennen zonder dat op voorhand de precieze prestatie maatstaven bekend zijn, de relatief korte prestatieperiodes voor de optie- en SAR's-regeling, de gehanteerde prestatiecriteria voor de reguliere bonusprogramma's en het gegeven dat een substantieel deel van het langetermijnbonusprogramma niet afhankelijk is van het behalen van prestatiecriteria.

- **Tuchtcommissie Banken: ING-RvC maakte in 2018 inschattingfout met beloningsvoorstel voor Hamers**

Het in maart 2018 door de raad van commissarissen (RvC) van ING Groep gedane voorstel om de vaste beloning van toenmalig bestuursvoorzitter Ralph Hamers met 50% te verhogen heeft niet bijgedragen aan het vertrouwen van de samenleving in de bancaire sector. Het voorstel heeft

bijgedragen aan het beeld dat de eigen beloning nog steeds de boventoon voert. Het voorstel leidde tot een brede publieke verontwaardiging die met het oog op het maatschappelijke vertrouwen in de banken beter voorkomen had kunnen worden. Dat de te verwachten maatschappelijke ophef in de gemaakte afwegingen over het voorstel door de RvC niet het gewicht werd gegeven dat het klaarblijkelijk had moeten krijgen, kan een inschattingfout worden genoemd. Dit schrijft de tuchtcommissie in haar op 8 augustus jl. gepubliceerde uitspraken in de zaken die de algemeen directeur van de Stichting Tuchtrect Banken had aangespannen tegen toenmalig ING-bestuursvoorzitter Ralph Hamers, toenmalig president-commissaris Jeroen van der Veer en toenmalig voorzitter van de remuneratiecommissie, Henk Breukink. De hiervoor genoemde heren hebben, volgens de tuchtcommissie, niet tuchtrechtelijk verwijtbaar gehandeld. Het besluitvormingsproces is namelijk niet onzorgvuldig geweest. In het besluitvormingsproces is onderkend en meegewogen dat het voorstel maatschappelijke ophef zou veroorzaken. Dat de heren er vooraf mee bekend hadden kunnen zijn dat deze ophef en weerstand zo groot en heftig zou zijn, is niet vastgesteld, aldus de tuchtcommissie. Daarbij komt dat de RvC verantwoordelijk was voor de uitvoering van het reeds geruime tijd eerder vastgestelde beloningsbeleid. Onder die omstandigheden kon de RvC zonder onzorgvuldig te zijn toch kiezen voor het beloningsvoorstel, aldus het oordeel van de tuchtcommissie.

- **Ben & Jerry's verliest rechtszaak over bestuursautonomie van Unilever-moeder**

Unilever kan gewoon doorgaan met de verkoop van Ben & Jerry's-ijsproducten op de Westelijke Jordaanoever (inclusief Oost-Jeruzalem). Unilever-dochtermaatschappij Ben & Jerry's heeft namelijk onvoldoende hard gemaakt dat zij onherstelbare schade zou lijden als gevolg van de recent overeengekomen licentieovereenkomst tussen Unilever en het Israëliëse American Quality Products (AQP) om de Ben & Jerry's-producten in het door Israël bezette Palestijnse gebied te verkopen. Dit heeft een Amerikaanse rechter op 22 augustus jl.

in een voorlopige voorziening besloten. Ben & Jerry's maakte in juli 2021 bekend geen ijs meer te zullen verkopen op de Westelijke Jordaanoever (inclusief Oost-Jeruzalem), omdat dit niet zou stroken met haar waarden. De ijsmaker wilde geen activiteiten meer ontplooiën binnen "een internationaal erkende illegale bezetting". Moederbedrijf Unilever betreurde dit besluit, maar wees er in eerste instantie op dat Ben & Jerry's ter gelegenheid van de overname in 2000 een grote mate van autonomie ten aanzien van haar bestuur en sociale missie had bedongen. Later stelde de AEX-onderneming echter dat zij zelf primair verantwoordelijk is voor de financiële en operationele beslissingen bij de dochtermaatschappij. Op grond daarvan nam Unilever in juni 2022 het besluit om de Israëlische tak van Ben & Jerry's te verkopen aan Avi Zinger, de eigenaar van AQP, die al Ben & Jerry's licentiehouder in Israël was. Op die manier kan het ijs van Ben & Jerry's in zowel Israël als op de Westelijke Jordaanoever (inclusief Oost-Jeruzalem) verkocht blijven worden, zij het uitsluitend onder Hebreeuwse respectievelijk Arabische naam. Ben & Jerry's was het niet eens met deze transactie, omdat zij de sociale missie van Ben & Jerry's zou ondermijnen en ook aanleiding zou kunnen geven tot verwarring onder consumenten. Ben & Jerry's stapte naar de rechter, maar kreeg dus nul op het rekest. Volgens de Amerikaanse rechter zijn de beweringen van Ben & Jerry's "speculatief" en onvoldoende onderbouwd. Er is daarom te weinig grond om een zo ingrijpend rechterlijk bevel te geven als het terugdraaien van een overeenkomst tussen twee ondernemingen, aldus de rechter.

Overige interessante zaken

- **ISS consulteert over mogelijke aanscherping van het stembeleid t.a.v. beschermingsconstructies**

's Werelds grootste stemadviesbureau ISS overweegt om zijn 'standaardstembeleid' voor Europese landen, waaronder Nederland, aan te scherpen ten aanzien van beschermingsconstructies. Dat blijkt uit een op 3 augustus jl. gepubliceerd consultatiedocument. ISS vraagt belanghebbenden of het (mogelijke) gebruik van beschermingsconstructies geen gevolgen zou moeten hebben voor de

decharge van het bestuur en de RvC en/of voor de herbenoeming van bestuurders en commissarissen. Het gaat dan om beschermingsconstructies als de uitgifte van aandelen met onevenredig stemrecht en van zogenoemde loyaliteitsaandelen, de mogelijkheid om beschermingspreferente aandelen uit te geven aan een beschermingsstichting en het bestaan van gekwalificeerde stemmeerderheden om "governancedocumenten" aan te passen. ISS vraagt belanghebbenden verder of zijn standaardstembeleid ten aanzien van de herbenoeming van bestuurders en/of commissarissen moet worden aangescherpt als er sprake is van "materiële governancetekortkomingen" ten aanzien van het beheersen van klimaatrisico's. ISS vraagt zich in dat kader ook af wat precies onder "materiële governancetekortkomingen" moet worden verstaan. Een indicatie daarvoor kan, volgens het stemadviesbureau, het ontbreken van "realistische" middellange (tot 2035) reductiedoelstellingen zijn t.a.v. de directe en/of indirecte CO2-emissie. Een andere indicator zou het ontbreken van een "net-zero" 2050-ambitie kunnen zijn. Belanghebbenden hebben tot 31 augustus (middernacht) de tijd om op de consultatie te reageren.

- **Verenigde Staten voeren belasting in op inkoop eigen aandelen om klimaatplannen te financieren**

Op 16 augustus jl. heeft de Amerikaanse president Biden de 'Inflation Reduction Act of 2022' ondertekend, waarmee de wet in werking is getreden. Onderdeel van de wet is onder meer de introductie van een belasting van 1% op de waarde van de door een Amerikaanse beursgenoteerde onderneming ingekochte aandelen in een bepaald boekjaar (als de waarde van de inkoop ten minste \$ 1 miljoen bedraagt). De waarde van de aandelen die in datzelfde boekjaar nieuw zijn uitgegeven mag op het 'inkoopbedrag' in mindering worden gebracht, evenals aandelen die in dat boekjaar aan de werknemers zijn toegekend. De belastingheffing geldt niet als de aandeleninkoop in de plaats komt van een 'normale' dividenduitkering. De nieuwe belastingwetgeving gaat gelden voor de inkoop van aandelen die vanaf 1 januari 2023 wordt verricht. De

belastingopbrengsten (naar schatting \$ 74 miljard) worden onder meer besteed aan de financiering van de in dezelfde wet opgenomen maatregelen ter bestrijding van gevaarlijke klimaatverandering en ter waarborging van de energiezekerheid waarvoor in totaal \$ 369 miljard is uitgetrokken. Maatregelen betreffen onder meer de subsidiëring van ondernemingen die de uitstoot van methaan willen beperken, het financieel ondersteunen van energiebedrijven die overgaan naar duurzame productie en de oprichting van zogenoemde 'groene banken' die burgers moeten helpen duurzame producten aan te schaffen, zoals elektrische auto's of zonnepanelen. Volgens een onafhankelijke denktank kunnen deze maatregelen ertoe leiden dat de Verenigde Staten in 2030 tussen de 31% en 44% minder broeikasgassen uitstoten dan in 2005.

- **Amerikaanse ondernemingen moeten relatie tussen hoogte van beloning en prestaties transparant maken**

Amerikaanse beursgenoteerde ondernemingen zullen vanaf 16 december 2022 verplicht worden gesteld om de relatie tussen de hoogte van de bestuurdersbeloningen en de financiële prestaties openbaar te maken. De Amerikaanse beurstoezichthouder SEC heeft op 25 augustus jl. de definitieve regelgeving hieromtrent vastgesteld. De transparantiemaatregel heeft tot doel om de kwaliteit van de verslaggeving over bestuurdersbeloningen te verhogen. Op grond van de huidige Amerikaanse wet- en regelgeving moeten Amerikaanse ondernemingen de totale beloning van hun bestuurders al openbaar maken. De nieuwe SEC-regelgeving verplicht Amerikaanse ondernemingen om ook de omvang van de totale aandeelhouderswaardecreatie ('TSR') in het beloningsverslag te openbaren, alsmede de omvang van de TSR door vergelijkbare ondernemingen die in een referentiegroep zijn opgenomen. Ook moet de nettowinst worden weergegeven, alsmede een eigen, ondernemingsspecifieke, maatstaf die goed uitdrukking geeft aan de financiële prestaties. De ondernemingen moeten de betreffende informatie over de afgelopen vijf jaar in het beloningsverslag opnemen. Per maatstaf moet vervolgens de relatie tussen

de geleverde prestaties en de hoogte van de gemiddelde bestuurdersbeloningen "duidelijk" worden beschreven. Ook moet de onderneming de relatie tussen de door de onderneming gerealiseerde TSR en de door de referentiegroep gerealiseerde TSR beschrijven. De onderneming moet tot slot een lijst van drie tot zeven financiële prestatie maatstaven openbaren die volgens de onderneming het beste de ondernemingsprestaties weerspiegelen. Niet-financiële prestatie maatstaven mogen hiervan onderdeel zijn. Kleine Amerikaanse beursgenoteerde ondernemingen hoeven in de beginfase over een kortere periode dan vijf jaar de belonings- en prestatiegegevens te openbaren. De nieuwe regelgeving geldt niet voor niet-Amerikaanse ondernemingen die een beursnotering in de Verenigde Staten hebben.

- **Texas zet tien financiële instellingen op zwarte lijst vanwege vermeend 'ESG-activisme'**

Overheidspensioenfondsen van de Amerikaanse staat Texas moeten mogelijk hun beleggingen in een tiental beursgenoteerde financiële instellingen verkopen, omdat die instellingen steenkool-, olie- en gasbedrijven zouden boycotten. Het gaat dan concreet om beleggingen in BlackRock, BNP Paribas, Credit Suisse Group, Danske Bank, Jupiter Fund Management, Nordea Bank, Schroders, Svenska Handelsbanken, Swedbank en UBS Group. Dit heeft de Texas Comptroller Glenn Hegar op 24 augustus jl. bekendgemaakt. Een Amerikaanse comptroller is enigszins te vergelijken met de Algemene Rekenkamer in Nederland. De Texas Comptroller heeft sinds een in 2021 aangenomen Texaanse wet de mogelijkheid om onder meer overheidspensioenfondsen te verplichten over te gaan tot de verkoop van hun aandelen in financiële instellingen die fossiele-brandstofbedrijven boycotten. De desbetreffende wet definieert een boycot als "het weigeren zaken te doen met, het beëindigen van zakelijke activiteiten met, of het anderszins ondernemen van enige actie die gericht is op het bestraffen van, het toebrengen van economische schade aan, of het beperken van commerciële betrekkingen met een onderneming" in de fossiele-brandstofindustrie die niet bepaalde milieutoezeggingen is aangegaan. "De ESG-

beweging heeft een ondoorzichtig en pervers systeem opgetuigd waarin sommige financiële instellingen niet langer beslissingen nemen in het belang van hun aandeelhouders of hun klanten, maar in plaats daarvan hun financiële invloed gebruiken om een in geheimzinnigheid gehulde sociale en politieke agenda door te drukken," aldus Glenn Hegar in een begeleidend persbericht. Hij heeft op dezelfde dag ook 348 Amerikaanse en Europese beleggingsfondsen op de zwarte lijst geplaatst. De op de zwarte lijst genoemde instellingen en fondsen hebben 90 dagen de tijd om hun beleggings-, investerings- en kredietbeleid aan te passen. Doen zij dat niet dan moeten de Texaanse overheidspensioenfondsen hun beleggingen in de desbetreffende financiële instellingen binnen een jaar hebben afgebouwd. Ook andere door Republikeinen geleide Amerikaanse staten ondernemen actie tegen zogenoemde ESG-beleggingen. Zo heeft de gouverneur van Florida op 23 augustus jl. een oekaze naar de aldaar gevestigde overheidspensioenfondsen uitgestuurd om hen te verbieden 'ESG-factoren' mee te wegen in de beleggingsbeslissingen.